

Fiskální politika – vybrané teze

- předmětem fiskální politiky jsou **veřejné finance** – finanční vztahy a operace probíhající mezi orgány a institucemi veřejné správy na jedné straně a spotřebiteli, firmami, nestátními organizacemi.
- Soustava veřejných rozpočtů:
 - státní rozpočet,
 - municipální,
 - státní fondy,
 - rozpočty státních podniků.

Funkce státního rozpočtu:

- stabilizační
- (re)distribuční
- alokační
- Státní rozpočet – centralizovaný peněžní fond, který má podobu bilance, má svoji příjmovou a výdajovou stránku.
- *Státní rozpočet schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR na návrh vlády,*
- zákon č. 400/2015 Sb. o státním rozpočtu ČR na rok 2016.
- Kontrola hospodaření MfČR, NKÚ.
- Státní závěrečný účet.

Struktura rozpočtu:

- Příjmy a výdaje rozčleněny do tzv. kapitol.
- Kapitoly:
 - vláda (ministerstva),
 - Kancelář prezidenta, Parlament, Ústavní soud, NKÚ, Kancelář Veřejného ochránce práv,
 - samostatné instituce (např. ČSÚ, AV ČR),
 - specifické kapitoly (státní dluh, operace státních finančních aktiv).

Příjmy státního rozpočtu:

Nenávratné

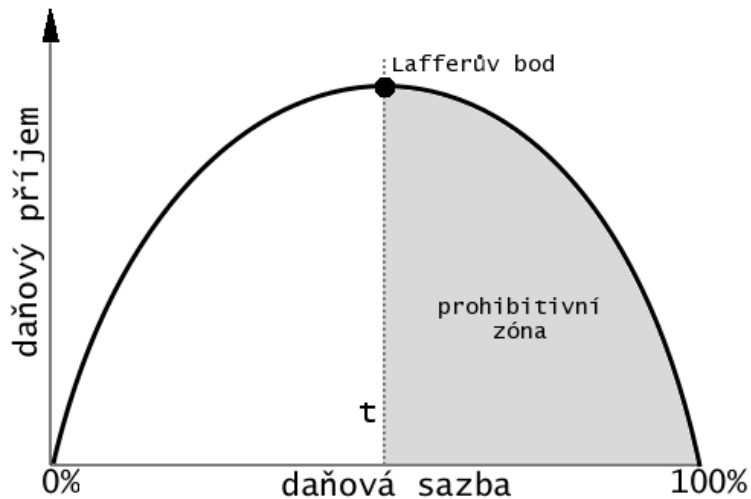
- daňové (přímé, nepřímé),
- nedaňové (platby soc. pojištění, soudní poplatky),
- kapitálové (prodej půdy, koncesí, akcií).
- **Návratné** – emise dluhopisů, bankovní úvěry.
- Daně – povinné, zákonem určené platby do rozpočtu.
- Členění daní:

- dle objektu zdanění,
- dle míry adresnosti.

System daní ČR

Typy zdanění:

- PROGRESIVNÍ ZDANĚNÍ
- PROPORCIONÁLNÍ ZDANĚNÍ
- DEGRESIVNÍ ZDANĚNÍ

Lafferova křivka

Výdaje státního rozpočtu

• <i>Transferové platby</i>
• <i>Vládní výdaje</i>

Jiný způsob členění:

- *MANDATORNÍ VÝDAJE (QUASI MANDATORNÍ VÝDAJE)*
 - *NEMANDATORNÍ (ostatní).*
- Dle vzájemného vztahu příjmů a výdajů můžeme státní rozpočet označit jako:
 - přebytkový – aktivní saldo, vyrovnaný a deficitní – pasivní saldo.
 - Typy deficitů – cyklický, strukturální.
- Možnosti vlády vypořádat deficit:

- Zvýšení daní
 - Emise obligací
 - Půjčky ze zahraničí
 - Rozprodej státního majetku
 - Monetizace
 - Rozpočtový deficit je pak hlavním zdrojem tzv. STÁTNÍHO DLUHU.
-
- Státní bankrot – platební neschopnost země,
 - důsledky - devalvace měny, utlumení vládních výdajů, „bankovní prázdniny“.
 - Státní bankroty v novodobých dějinách:
 - ČR (1953), Rusko (1998), Argentina (2002),
 - Řecko (2015), Ukrajina (2016) ?

Použitá a doporučená literatura:

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.

HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 5. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-006-5.

HOLMAN, Robert. *Základy ekonomie: pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult* VŠ. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-007-2.

VLČEK, Josef. *Ekonomie a ekonomika*. 4., zcela přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-478-9.